

ХРОНІКА КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ УКРАЇНИ

(оглядова довідка за матеріалами преси,
Інтернету та неопублікованими документами
за липень 2016 року)

Традиційне Міжнародне свято літератури і мистецтв «Лесині джерела», присвячене українській поетесі Лесі Українці, цього року проходило в Новограді-Волинському Житомирської області 29–31 липня. Програма свята включала екскурсії літературно-меморіальним музеєм Лесі Українки, музеєм родини Косачів; краєзнавчим музеєм та музеєм льону; презентацію виставки авторських робіт художниці Н. Аксьоненко з Коростеня; святковий ярмарок народних умільців України; XI Всеукраїнський конкурс виконавців художнього слова імені Лесі Українки; зустріч-спогад з нагоди 150-річчя приїзду П. Косача до Новограда-Волинського; наукову конференцію «Вона у віки майбутні йти повинна» за участі науковців, краєзнавців, шанувальників творчості Лесі Українки тощо.

Лауреатами Премії Кабінету Міністрів України імені Лесі Українки за літературно-мистецькі твори для дітей та юнацтва за 2015 рік стали: в номінації «Літературні твори для дітей та юнацтва» – письменник і журналіст з Донеччини П. Куц за книгу «АБВ, або Операція „Ставкозавр”»; у номінації «Художнє оформлення книжок для дітей та юнацтва» – художник-графік, ілюстратор, дизайнер І. Кравець за художнє оформлення книги Джеймса Баррі «Пітер Пен»; у номінації «Театральні вистави для дітей та юнацтва» – творчий колектив Київського національного академічного театру оперети у складі режисера-постановника М. Бутковського, художника-постановника та художника з костюмів І. Давиденко за виставу «Кицькин дім»; у номінації «Кінотвори для дітей та юнацтва» – творчий колектив ДП «Українська кіностудія анімаційних фільм-

мів» у складі автора сценарію Н. Гузеєвої, режисера М. Депоєна та художника В. Серцової за анімаційний дитячий фільм «Халабудка».

З нагоди 110-ї річниці з дня смерті української поетеси О. Теліги в Києві, у Бабиному Яру, біля пам'ятного хреста, встановленого на честь розстріляних тут у 1942 році членів ОУН, серед яких була й О. Теліга, відбувся урочистий мітинг за участі представників влади та громадськості. Цього року дерев'яний хрест замінили на кам'яний. Його освятили молитвами учасники зібрання. А в Національному історико-меморіальному заповіднику «Бабин Яр» було розгорнуто фотодокументальну виставку «О. Теліга – гордість нації».

7 липня в столичному Національному музеї літератури України відбувся вечір пам'яті українського письменника, журналіста, поета і кінорежисера Є. Гуцала. На вечорі пам'яті виступили співаки І. Жук, Т. Компаніченко, Н. Боянівська, В. Самайда та Д. Гуцало. Твори Є. Гуцала прозвучали у виконанні Г. Стефанової та В. Шандра. Своїми спогадами про колегу і друга поділилися С. Гальченко, Л. Голота, В. Дончик, М. Слабошпицький, Ю. Черногуз, Ю. Щербак.

У Верхосулці Білопільського району Сумської області 26 липня відбулося чергове, десяте, літературно-мистецьке свято «Задзвеніли струни у душі моїй», присвячене поету-лірику О. Олесю, уродженцеві міста Білопілья, та його синові – письменнику, науковцю і громадському діячеві О. Ольжичу. Участь в святі взяли шанувальники творчості батька й сина, представники обласної організації Національної спілки письменників України. Звучали поезії й пісні, спогади, відбулася екскурсія до місцевого краєзнавчого музею, що діє на базі загальноосвітньої школи.

Пересувну фотодокументальну виставку «Спротив геноциду», створену як інформаційно-просвітницький проект до 81-х роковин Голодомору, було презентовано в Новгородківському районі Кіровоградщини. Матеріали виставки на 18 стендах підготував Український інститут національної пам'яті спільно із галузевим державним архівом СБУ, Центральним державним кінофотофоноархівом України та громадськими організаціями.

Продовжувалося проведення численних заходів, спрямованих на підтримку АТО та підняття бойового духу військових, які воюють на Сході України.

У рамках започаткованого Міністерством культури України Загальноукраїнського проекту культурної інтеграції «Український Донбас» 5 липня в Костянтинівці Донецької області Національний академічний театр російської драми імені Лесі Українки показав виставу М. Резніковича «Всюди один...» («Сві-

чка на вітрі»), яку було представлено у повному складі задіяного ансамблю, а це 75 працівників театру із залученням повноцінного сценічного оформлення, костюмів, реквізиту, звукового та світлового обладнання.

У рамках програми Українського кризового медіа-центру «Культурна дипломатія між регіонами України» 25 липня в Костянтинівці Донецької області відбулося відкриття виставки «Іноземні інвестиції в Україну. Кінець XIX ст. – початок XX ст. Частина перша: Бельгія». Представлені на виставці майже 250 історичних документів та світлин акцентують увагу на європейському періоді в історії регіону, а саме розвитку гірничо-металургійної промисловості у Придніпровсько-Донецькому краї, що відбувався завдяки залученню капіталу підприємців з Англії, Франції, Німеччини, Швейцарії, а особливо Бельгії, а також досвіду іноземних інженерів.

У Київському національному академічному театрі оперети відбувся концерт поета-піснєра, з. д. м. України В. Матвієнка «Україно-мати, бережи синів!». Участь в концерті також взяли з. а. України І. Семененко та н. а. України О. Василенко.

До 2-ї річниці визволення низки міст на сході України, зокрема, у Попасній, що на Луганщині, місцевий краєзнавчий музей презентував нову експозицію. Зробили це у незвичайному місці – на площі Героїв, де відбулося відкриття пам'ятного знака воїнам, які загинули під час АТО. На виставці було представлено прапори батальйонів, які захищали місто, фотографії зруйнованих будівель, фрагменти снарядів, творчі роботи учасника АТО Ю. Ніядова. У Краматорську Донецької області, пройшов концерт українських зірок на чолі з н. а. України Джамалою, який відвідали понад 5 тис. гостей. А у Слов'янську Донецької області відбувся концерт, який для місцевих жителів і гостей міста підготував Харківський національний академічний театр опери та балету ім. М. В. Лисенка.

У містах України було розгорнуто численні виставки, присвячені АТО: світлин «Діти у війні» – в Українському національному інформаційному агентстві „Укрінформ” (виставку відкрив Міжнародний благодійний фонд «Волонтерська допомога»); фоторобіт фронтового кореспондента одного з київських видань В. Ясинської «Портрет солдата» – у художній галереї Корсунь-Шевченківського державного історико-культурного заповідника Черкаської області; художніх робіт українських і білоруських митців «Білоруси з Україною в серці» – в обласному художньому музеї Кропивницького; фотопортретів 20 воїнів-учасників АТО разом з їхніми родинами, які зробила фотохудожниця К. Анохіна – в Сумах.

У львівському гарнізонному храмі Петра і Павла відкрито виставку-аукціон, на якій представлено ікони, написані на старовинній гонті з церкви Святого Юра у Дрогобичі, більшість з яких створив художник Л. Скоп. Кошти, отримані від продажу цих ікон, підуть на допомогу фронту, зокрема на придбання тепловізора для воїнів на передовій.

Пам'ятний знак полеглим героям «Небесної сотні» та учасникам АТО відкрито в селі Лопушани Зборівського району Тернопільської області.

МУЗИКА

Фестивалі

З 8 по 10 липня у Києві, в Національному комплексі «Експоцентр України», проходив другий музичний фестиваль Atlas Weekend. За три дні свої концерти відіграли 130 колективів і сольних артистів з 8 країн Європи. Україну на фестивалі представляли українські музичні гурти 5'nizza, Онука, н.а. України Джамала. Загалом програму фестивалю склали близько двадцяти проектів, які крім музики включали театр, поезію та кіно.

Ще однією музичною подією у столиці, яка зібрала своїх відвідувачів в Національному спортивному комплексі «Олімпійський», став музичний фестиваль UParkFest. Перед присутніми виступили рок-групи з України та з-за кордону.

З 16 до 23 липня в Кам'янці-Подільському Хмельницької області проходив фестиваль оперного мистецтва та класичної музики «Опера в мініатюрі». В його програмі – флеш-моб «Опера у місті»; II Відкритий міжнародний конкурс вокалістів і фестиваль класичного мистецтва. «Impreza. Опера в мініатюрі»: серія концертів і вистав на різних майданчиках середньовічного Кам'янця-Подільського, в тому числі просто неба; вокально-інструментальні концерти, майстер-класи бельканто тощо.

З 5 по 10 липня у Дзендзелівці Черкаської області відбувався вже сьомий фестиваль «Дзендзелівські вечори класичної музики». Участь в заході взяли понад 20 виконавців з України та з-за кордону, серед яких – О. Смовж (скрипка, Україна-Сінгапур), Д. Чоні (фортепіано, Україна-Австрія), Б. Логінов (фортепіано, Україна) та інші.

У Миргороді Полтавської області впродовж п'ятнадцяти днів проходив II Міжнародний фестиваль класичної музики „В гостях у Гоголя”. В його рамках відбулися арфовий концерт, виступи українських зірок світового рівня, зокрема, В. Соколова (скрипка) і Б. Півненко (скрипка), концерти лауреатів міжнарод-

дного конкурсу виконавської майстерності «Акорди Хортиці» та міжнародного конкурсу юних піаністів Володимира Крайнева.

З 10 по 12 липня на Сумщині проходив фестиваль «Іменини Петра Чайковського в Низах». В його програмі: наукова конференція – в Сумській муніципальній галереї, пленер – в садибі Кондратьєвих, де відпочивав Чайковський, гала-концерт – у Низах.

Музичний форум «Імпульс Фест – 2016» проходив з 29 до 31 липня в селищі Безлюдівка поблизу Харкова. Він зібрав понад 40 учасників – відомих представників української музичної сцени та молоді колективи. Цьогорічний «Імпульс Фест» – це триденне дійство просто неба з великою кількістю артистів і різноманітними спортивними змаганнями. Серед учасників – «5’Nizza», «Ріанобой», «Жадан і собаки», С. Бабкін, «4.А.Й.К.А.» та інші.

Творчі проекти

На одній з галявин Національного ботанічного саду ім. М. Гришка відбувся концерт створеного нещодавно молодого музичного колективу «Віртуози Києва», до складу якого входять музиканти – лауреати багатьох міжнародних конкурсів, віртуози. Головний диригент оркестру – віолончеліст і диригент, почесний диригент Єрусалимського симфонічного оркестру Д. Яблонський (США–Ізраїль). Продюсуванням і організацією концертів «Віртуозів Києва» займається компанія «Svitlo Concert».

Національний симфонічний оркестр України представив 9–10 липня серію концертів класичної музики на відкритій сцені літньої естради в Маріїнському парку. Колектив виконав музику всесвітньо відомих композиторів П. Чайковського, М. Мусоргського, О. Респігі, Дж. Гершвіна, Л. Бернштейна.

Н. а. України Н. Бучинська відсвяткувала 20-річчя творчої діяльності випуском нового альбому «Все для тебе», до якого увійшло 12 пісень українською мовою, та великим ювілейним туром містами країни, під час якого виступила з більш як з 30 концертами.

ТЕАТР

З 15 по 17 липня в селищі Немішаєве Київської області проходив театральний форум Osten-Saken Off-Stage Festival головним майданчиком проведення якого стали руїни маєтку графського роду Osten-Sakenів. Фестиваль проводився поза сценою, щоб вийти зі звичного кола комунікації та знайти новий формат театрального спілкування. Свої вистави представили А. Май-Малахов, Є. Відіщева, О. Доричевський, В. та А. Снігурченки, А. Овчінніков, О. Сенчук та Є. Степаненко. Більшість вистав були інтерактивними, а деякі створювалися

спільно з аудиторією. Програма фестивалю також включала майстер-класи з хенд-мейду і драматургії, виступи музикантів, серед яких Postman, «Пральня-бенд», «Дивина» та ін.

1–3 липня у Львові, в просторі міста, на львівських вулицях та площах, стаціонарних театральних майданчиках, проходив мандрівно-естрадний фестиваль театрів ляльок, який організував Львівський театр естрадних мініатюр «І люди і ляльки». Участь у фестивалі взяли 17 колективів з України та з-за кордону. Серед них – львівські театри: імені Леся Курбаса і Лесі Українки та «І люди, і ляльки», а також Київський академічний театр юного глядача на Липках.

Відомий балетмейстер Р. Поклітару представив свій авторський фестиваль балету «Літо в стилі модерн» в Одесі, під час якого впродовж шести вечорів на сцені оперного театру було представлено сім кращих постановок київського театру «КИЇВ МОДЕРН-БАЛЕТ»: «Лускунчик», «Кармен. TV», «IN PIVO VERITAS», «Двоє на гойдалках», «Довгий різдвяний обід», «Жінки в ре мінорі», «Лебедине озеро» та інші.

У Національному центрі театрального мистецтва ім. Л. Курбаса відбулася прем'єра вистави «Самогубство самоти» у постановці незалежного театру «Чорний промінь» за однойменною п'єсою Н. Нежданої, у Хмельницькому обласному музично-драматичному ім. М. Старицького – «Втеча з майбутнього» за однойменною п'єсою М. Бортник-Гулеватої, а в Закарпатському обласному українському музично-драматичному ім. братів Ю.-А. і Г. Шерегіїв – «Орфей і Евридика» за однойменною п'єсою Ж. Кокто.

12 липня в Київському академічному муніципальному театрі ляльок відбулися урочисті проводи його засновника і незмінного упродовж 33 років художнього керівника, н. а. України С. Єфремова, який йде на заслужений відпочинок у віці 78 років. На вечорі було представлено гумористичне дійство «Я все життя граю в ляльки» – спільну виставу колективу, в якій взяли участь актори, режисери, шанувальники, численні колеги та учні видатного майстра-лялькаря, які спеціально приїхали до Києва.

125-річчя від дня народження видатної балерини українського походження О. Хохлової відзначено в Ніжині Чернігівської області. У центральній міській бібліотеці відбулася презентація книги «Ольга Хохлова: всесвітньо відома ніжинка, маловідома на Батьківщині». У відділі «Поштова станція» Ніжинського краєзнавчого музею ім. І. Спаського відкрито виставку. Біля Хресто-Воздвиженської церкви, де було хрещено О. Хохлову, встановлено меморіальну

дошку, а в Ніжинському театрі ім. М. Коцюбинського відбувся концерт, присвячений ювілейній даті.

ЦИРКОВЕ МИСТЕЦТВО

В Одесі відбувся V Міжнародний фестиваль «Золотой трюк Кобзова». За 4 дні цирк зібрав під своїм куполом 30 тис. глядачів. Більше як 280 кращих циркових артистів із 15 країн світу продемонстрували на арені свої номери. Оцінку їм виставляло міжнародне журі. Під час гала-концерту на арені цирку «Кобзов» було оголошено імена переможців конкурсу. Українці А. Аванесян і Є. Абакумов посіли перші місця. «Срібло» дісталось також нашим співвітчизникам А. Пархоменко та О. Харченко, а «бронза» – Д. Овчаренку.

ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО

З 14 до 24 липня в Києві, в Центральному будинку художника, проходила Всеукраїнська виставка-конкурс ім. Г. Якутовича. Започаткована у 2002 році мистецька акція проводилася вже ввосьме. Експозиція включала академічний живопис і книжкову графіку: літографії, ксилографії, офорти. Дипломи I ступеня отримали: в номінації «Естамп» – В. Снісаренко; в номінації «Акварель» – М. Грох, в номінації «Оригінальна графіка» – Ю. Рубашов, в номінації «Книжкова графіка» – Є. Мазур.

Також у столиці експонувалися виставки: у Національному культурно-мистецькому та музейному комплексі “Мистецький арсенал” – творів О. Дубовика «Архів застережень» до 85-річчя від дня народження художника; у Національному музеї Тараса Шевченка – живопису В. Кабаченка, творів В. Чорноморченко «NATURE MORTE/NATURE VIVANTE»; в Національному музеї українського народного декоративного мистецтва – робіт В. Томашевської; у Музеї історії міста Києва – робіт Г. Констатюк «Портрети»; в „Українському домі” – портретів М. Двоєглазова; у Музеї гетьманства – авторських ляльок сестер Н. і Т. Катриченко; в арт-просторі UnlimitedArtFoundation – робіт Г. Зінковського «Сізіфова праця»; в арт-центрі Sky Art Foundation – творів Ю. Мусатова та А. Оласюк; у Літературно-меморіальному будинку-музеї Т. Г. Шевченка – живопису О. Гайдамаки; *у галереях:* «Парсуна» – графіки та авторських ляльок українських художників «Миттєвості літа»; у мистецькому центрі «Шоколадний будиночок» – робіт Ю. Гусєва «Агенти часу»; «Дукат» – творів Є. Чернишова «Річний звіт»; у «Карась Галереї» – робіт Е. Потепенкова та С. Корнієвського «Прості рухи»; в просторі Port Creative Hub – творів Л. Хоменко.

Традиційний Тиждень національного гончарного здвиження «Здвиг – 2016», що вже в восьме відбувся в Опішному Полтавської області, завершився V Національним фестивалем гончарства, до якого долучилися майстри народного мистецтва – гончарі, художники-керамісти, ковалі, майстри вишивки з усієї країни та з-за кордону. Програма фестивалю включала міжнародний мистецький ярмарок «Гончарний всесвіт в Україні – 2016»; фольклорний фестиваль, в якому взяли участь самобутні колективи з багатьох областей; аукціон сучасної кераміки; ковальський фестиваль; міжнародний фотоконкурс «Гончарні візії країни»; Національний конгрес гончарів «Феномен Гончарів, Гончаренків, Гончаруків... в українському культурогенезі».

X Міжнародний художній пленер „Дивосвіт – 2016” проходив упродовж трьох тижнів у Малій Білозерці Василівського району Запорізької області. У пленері взяли участь 22 майстри з різних міст нашої країни та з-за кордону. Створені під час пленеру роботи поповнили парк скульптур на подвір’ї місцевої школи.

9–10 липня в Івано-Франківську проходив Всеукраїнський фестиваль графіті „Алярм”. 20 художників з різних міст України малювали на території спортивного майданчика місцевої школи № 4, де вони перетворили на мистецький об’єкт занедбану стіну стадіону.

До 24 липня у Львівському палаці мистецтв продовжував свою роботу всеукраїнський проект «Килим. Сучасні українські митці», який було відкрито ще в червні. Ідея проекту – об’єднати традиційне мистецтво і сучасне, актуалізувати етнічну культуру і надати додаткових «народних» смислів актуальному арту. Експонувалися твори Д. Кольцової, С. Рябченка, С. Петлюка та інших.

21 липня Галерея сучасного мистецтва України «Арт-кафедра» в Луцьку урочисто відкрила масштабну виставку творів сучасних українських художників під назвою «Контрасти метафор». Свої роботи у двох виставкових залах галереї представили митці з різних куточків України: Києва, Львова, Луцька, Одеси, Миколаєва, Ужгорода, Івано-Франківська, Тернополя. Виставковий проєкт об’єднав в собі твори фігуративного малярства, графіку, скульптуру.

11–17 липня в Луцьку відбувся неформальний фестиваль каліграфії, шрифту, книги «Простір літер». Ініціатором заходу стала родина художників Ткачових з Луганська, які вимушено мігрували зі сходу України. Подружжю вдалося зібрати у відкритому ними просторі Inner Space понад 10 лекторів з Києва та Харкова. Фестиваль проходив у два етапи: лекційна частина та майстер-класи з пластилінового лєтеринга, з каліграфії брашпенем, з мальованого лєте-

ринга, з кириличної в'язі. Окрім того, було організовано виставку шрифтів та каліграфії українських та польських авторів.

У містах України було розгорнуто виставки: у Львові – живопису С. Ковтун «Лінія горизонту», творів Д. Куровського «Горизонт залишиться чистим», графіки та гобеленів У. Слюсар «Мій внутрішній Львів», робіт Д. Мовчана «На папері»; у Дніпрі – живопису, акварелі та оригінальної графіки В. Юрченка «Час і пам'ять»; у Миргороді Полтавської області – робіт В. Ягодинця.

Пам'ятник воїну-добровольцю відкрито у Києві; пам'ятний знак гітаристу В. Наумову, загиблому в АТО – у Козятині, що на Вінниччині.

КІНОМИСТЕЦТВО

З 15 липня до 23 липня в Одесі проходив VII Міжнародний кінофестиваль. Для участі в його конкурсній програмі було відібрано 12 стрічок. До національної конкурсної програми увійшло 5 повнометражних і 20 короткометражних картин. Серед них фільм українського режисера Т. Ткаченка «Гніздо горлиці», який одночасно взяв участь в національному і міжнародному конкурсах. Він здобув перемогу в категорії «Кращий український повнометражний фільм». У національному конкурсі короткометражних фільмів «Золотого Дюка» розділили між собою картини «У Манчестері йшов дощ» режисерів В. Кальченко та А. Лукича і «Цвях» Ф. Сотниченка. Спеціальні дипломи журі національної конкурсної програми отримали роботи «Панорама» Ю. Шилова та «Дідочок» В. Тихого. А приз журі міжнародної кінопреси дістався картині І. Цілик «Дім». Вперше на фестивалі розпочала роботу позаконкурсна секція «Серіали!». В її рамках відбувся допрем'єрний показ двох серій фільму «Потрійний захист» виробництва телеканалу «Україна». У розділі «Гранд-прем'єри» було представлено учасників Канської конкурсної програми. А до 25-річчя незалежності України показано добірку рідкісних і забутих українських стрічок 90-х. 18 липня відкрито першу експозицію робіт українських художників, спеціально підготовлену до відкриття кінофестивалю. У роботі над проектом брали участь більш як 10 молодих українських художників, а кураторами програми виступили В. Бурлака, А. Гордієнко та А. Гришанова.

8–10 липня в Одесі на причалі яхт-клубу Морвокзалу відбувся VII Фестиваль німого кіно та сучасної музики «Німі ночі». Заснований 2010 року Благодійним фондом ім. Івана та Юрія Лип, фестиваль став регулярним заходом з популяризації архівного німого кіно і реалізує концепцію сучасного музичного трактування класичних німих фільмів. Цьогорічна тема фестивалю – жіноча

емансипація, бурхливий розвиток якої припав на 1920-ті роки, період розквіту німого кіно.

22–24 липня у Луцькому замку відбувся показ десятих українських та польських фільмів у рамках фестивалю документального кіно просто неба «Lampra.doc». Чотири фільми виробництва України, останніх трьох років: «Присмерк» В. Васяновича, «Сестра Зо» А. Коваленко та Л. Дуракової, «Дім» А. Корж, «Міст» О. Носач, О. Москальчук і Д. Бурка. Луцьк – перше місто, де відбувся цей фестиваль. Надалі захід проходитиме в Умані (5–7 серпня) та на острові Хортиця (26–28 серпня).

12 липня в Києві, у кінотеатрі «Україна» відбулася прем'єра документального фільму «Крим. Спротив» Ф. Османової, а 8 липня у Львові – стрічки «Хто, як не ми?» В. Местини.

Столичний «ПінчукАртЦентр» розпочав 28 липня програму кінопоказів. Перший цикл «Проти забуття: кіно після війни» відкрила стрічка Х. Фарокі. Фільм «Картини світу та підписи війни» розповідає про фотозйомку під час американського бомбардування заводу в Німеччині 1944 року. Кожна кінопрограма «ПінчукАртЦентру» матиме окрему тему й куратора. Куратором першого циклу став С. Битюцький – кінокритик, режисер, засновник інтернет-журналу Cineticle та керівник однойменного кіноклубу.

МУЗЕЙНА СПРАВА

7 липня в Українському кризовому медіа-центрі відбулася конференція на тему: «Реорганізація і створення музеїв у прифронтовій зоні, як інструмент формування гуманітарної політики», участь в якій взяли українські та міжнародні експерти. Серед розглянутих питань – відсутність дієвої гуманітарної політики в Україні, зокрема, на постокупованих територіях, та можливості музеїв у повній мірі брати участь у її формуванні; реорганізація музеїв в Україні, світовий досвід організації музеїв у індустріальних регіонах; музейні проекти «Світлоград», «Luhansk's Arts & Facts», проект «Музей сучасної історії Донбасу», які спрямовані на дослідження, вивчення, переосмислення історії Луганщини та Донеччини та ін.

5 липня відбулося урочисте відкриття першої черги відновлення території Національного музею історії України за проектом відомого українського архітектора А. Мілецького. Зокрема, було здійснено роботи з укріплення підпірної стіни та ремонтні роботи по відновленню паркану з граніту та безпосередньо вхідної групи – сходів та ліхтарів. Проект реалізується за підтримки Міністерства культури України, Київської міської держадміністрації

та за участі громадської організації „Андріївсько-Пейзажна ініціатива” в рамках проекту спільної дії „Зробимо разом!”, який ставить за мету відродження історичного центру Києва, як відкритого для загального користування публічного простору з сучасною інфраструктурою. Меценат проекту – В. Москалевський.

12 липня в приміщенні Київського національного музею російського мистецтва відбулося відкриття виставки «Врятований шедевр Іллі Рєпіна». На ній представлено повернений до музейного життя художниками-реставраторами Національного науково-дослідного реставраційного центру України портрет Є. Сапожнікової роботи всесвітньо відомого художника-реаліста І. Рєпіна, який він написав в 1880 році. У січні 2003 року портрет було викрадено грабіжниками з експозиції Художньо-меморіального музею І. Ю. Рєпіна (м. Чугуїв Харківської області). Через акт вандалізму та варварське поводження з музейним предметом 70% площі полотна зазнало значного фізичного пошкодження. Проте цілісність твору було відновлено. В експозиції також було представлено текстовий та ілюстративний матеріал, в якому подано результати наукової реставрації, етапи виконання досліджень, комплекс складних консерваційно-реставраційних заходів, здійснених фахівцями Центру впродовж 2013–2015 років.

У Київському національному музеї російського мистецтва працювала виставка «Д. Л. Сигалов – киянин, колекціонер, даритель». Дарувальник заповів музею все, що було ним зібрано впродовж життя (близько 400 творів мистецтва). Частину своєї колекції Д. Сигалов також заповів Національному художньому музею України та Національному музею мистецтв ім. Б. і В. Ханенків.

Національний художній музей провів для відвідувачів 23 липня нову екскурсію «Море всередині НХМУ», під час якої вони ознайомилися з творами на морську тематику з колекції музею.

На сайті Центрального державного архіву-музею літератури і мистецтва України у рамках віртуального проекту «АРХІВажлива СПРАВА» та з нагоди 85-річчя від дня народження відомого українського літературознавця, критика, громадського та державного діяча І. Дзюби (1931), представлено документи з власних фондів.

25 липня в Історичному музеї Львова презентували фотовиставку про національного лідера кримських татар «Мустафа Джемільєв – незламний захисник свободи і прав людини».

В Одеському літературному музеї відкрито оновлений болгарський зал, в якому представлено зразки декоративно-вжиткового мистецтва, предмети по-

буту болгар, книжки. Експозицію умовно розділено за темами: болгаристика Новоросійського, тепер Одеського національного університету ім. І. І. Мечнікова, одеські письменники-емігранти в Болгарії, а також сучасна болгарська література та її зв'язки з Одесою.

У Харкові 11 липня стартувала тренінгова програма для музейників у рамках проекту «Культ чи культура: розвиток учасницьких практик у музеї», у якій беруть участь 26 працівників з музеїв Харківської та Запорізької областей. Серед тем, над якими працювали учасники з 11 по 15 липня – «Партисипаційні проекти», «Комунікація в партисипаційному проекті», «Комунікація: як зробити музей видимим», «Проектний менеджмент» тощо. Після тренінгової частини учасники отримають можливість здобути міні-грант для реалізації власного проекту з теми навчання.

ЛІТЕРАТУРА

Міжнародна літературно-мистецька Академія України втретє назвала письменників, журналістів, видавців, громадських діячів, меценатів, яких удостоєно міжнародної почесної відзнаки – медалі Івана Мазепи. Це – грузинський та український поет, перекладач, літературознавець (доктор філологічних наук, професор), дипломат, державний та громадський діяч Р. Чілачава; поет, головний редактор газети «Літературна Україна» С. Бондаренко; літературознавець, голова Івано-Франківської обласної організації Національної спілки письменників України Є. Баран; письменник, голова Літературної спілки «Чернігів», головний редактор журналу «Літературний Чернігів» М. Ткач; заступник голови «Чернігівського земляцтва в місті Києві», керівник Ічнянського відділення М. Вощевський; письменник, перекладач, дипломат С. Борщевський; письменник, літературознавець, критик, доцент Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка П. Сорока; письменник, літературознавець, перекладач, видавець М. Мартинюк; письменник, перекладач О. Гончаренко; білоруська та українська письменниця, журналіст, педагог Л. Бондаревич-Черненко.

Оголошено лауреата літературної премії імені Бориса Нечерди, засновники якої – Ліга українських меценатів та редакція журналу „Київ”. Премію присуджено поетесі В. Власенко (Б. Ковалюк) із міста Надвірна Івано-Франківської області.

АМАТОРСТВО. ПРОСВІТНИЦТВО

У Королівці Коломийського району Івано-Франківської області відбувся XIV Міжнародний фольклорно-етнографічний фестиваль «Коломийка – 2016». Проводять його раз на 2 роки. Цьогоріч навіть встановили рекорд України в категорії «Масові заходи» – на галявинах одночасно співали й танцювали 2507 виконавців. Відтворити в обрядах коломийку – таке завдання мали всі творчі колективи-учасники фестивалю, які завітали з України та з-за кордону. Перед гостями фестивалю виступили народні артисти України О. Савчук та І. Кавачук (дуєт «Писанка»), Б. Сташків, заслужені артисти України А. Кобилянська, М. Попелюк, М. Савчук та інші. Працювали містечко майстрів декоративно-вжиткового мистецтва й різноманітні виставки, які ознайомили з традиціями покутських, гуцульських і лемківських сіл. Народні майстри пропонували не тільки придбати їхні вироби, а й спробувати під час майстер-класів виготовити власноруч оригінальні сувеніри з бісеру, дерева, стрічок. Також було проведено конференцію «Обрядовий хліб Коломийщини» та презентовано виставку хлібних виробів.

XIII Міжнародний фестиваль «Рекітське сузір'я» проходив 6–10 липня в Міжгір'ї Богородчанського району Івано-Франківської області. Цей захід, організований Малою академією літератури і журналістики (МАЛіЖ), дав змогу продемонструвати свої таланти юним поетам, прозаїкам, журналістам, майбутнім художникам і фотомитцям, творцям авторської пісні та літературно-мистецької композиції. Участь в огляді-конкурсі цього разу взяли понад три сотні представників творчої юні з різних регіонів України та з-за кордону. Приїхала і численна делегація з Донеччини – з Бахмута й Слов'янська. Молодіжний форум мав гасло «Україно-мати, ми твої діти! В мирі і щасті хочемо жити, творити». Кращих учасників відзначено у 7-ми номінаціях та вручено їм подарунки.

Всеукраїнський фестиваль театрального мистецтва «Від Гіпаніса до Борисфена» проходив з 23 червня по 1 липня на базі санаторію «Борисфен» в Очакові на Миколаївщині. Серед 17 регіональних театрів професійне журі відібрало найкращих у двох номінаціях – «дитячий аматорський театр» та «дорослий аматорський театр». Володарем гран-прі у першій номінації став театральний гурток «Посмішка» з Херсонської області, у другій – Вигодський народний аматорський театр з Івано-Франківської області.

У Немиринці, що в Ружинському районі Житомирщини, повернулося свято «Купальські роси». Вперше цей фольклорно-етнографічний фестиваль тут провели 2005 року. Свято стало щорічним, але у 2014–2015 роках його не

проводили через бойові дії на сході. Сьогодні війна ще не завершена, але організатори вирішили зробити цей захід майданчиком для єднання. Сюди прибула делегація з Донеччини, яка налічувала більше ста осіб. В центрі села відкрито пам'ятник «Герої не вмирають»: за час неоголошеної війни на східному фронті полягло 6 бійців з Ружинського району, один із них – із Немиринців. Цього року не стали порушувати традиції, яка склалася за часи проведення фестивалю. Просто неба працювали майстри народної творчості, діяли виставки рушників, вишиванок, різьблених, ковальських і гончарних виробів. Новинкою для учасників «Купальських рос» стали скульптури з пінопласту. Під час театралізованого дійства «Магія купальської ночі» було відтворено основні купальські обряди. Їх виконали студенти Житомирського коледжу культури і мистецтв ім. І. Огієнка, ансамбль національного обряду «Родослав». Серед гостей була і делегація з Нижньосілезького воєводства Республіки Польща.

Упродовж трьох днів у селі Шешори, що у Косівському районі Івано-Франківщини, проходив етнографічно-екологічний фестиваль «Карпатське коло», відвідувачі якого ознайомилися з екологічними та освітніми програмами і водночас долучитися до етнокультури цього гуцульського краю. Акцент же організатори зробили на юному поколінні. Для них тут було виділено цілий окремий напрям.

Історико-етнографічний фестиваль «Забави у княжому місті» відбувся у Теревовлі Тернопільської області. У програмі фестивалю – театралізована урочиста хода учасників заходу на Замкову гору; виступи аматорів сцени з різних районів Тернопільщини, а також з Буковини, Запорізької, Миколаївської, Вінницької областей.

Фестиваль нескореної Нації «Холодний Яр» вже вдруге проведено на Черкащині, яка є батьківщиною українського гетьмана Б. Хмельницького. Організатори фестивалю – громадські організації «Сокіл», «Національний Альянс» і «Самооборона Черкащини» та облдержадміністрація. Для гостей працювали музичний, літературний, історичний та дитячий майданчики, діяло наметове містечко. Відбулися виступи патріотичних гуртів, дискусії на актуальні теми сьогодення, пізнавальні екскурсії та майстер-класи.

У черкаському парку «Долина троянд» понад 4 тисячі відвідувачів зібрав музично-мистецький фестиваль «ГайдаFest». На кількох галявинах мешканців міста розважали українські та білоруські музиканти, видавці й письменники спілкувалися з читачами. На літературній галявині слухали братів Капранових, Д. Свириденка, І. Дубініна, І. Вербівську. На музичній сцені виступили гурти «Чумацький шлях», «Карна» та інші.

На Луганщині відбувся новий обласний фестиваль української народної іграшки та ігор, приурочений до свята Івана Купала, що зібрав майже тисячу учасників. Всі райони та міста підконтрольної території області делегували своїх народних умільців, які влаштували майстер-класи з виготовлення українських іграшок та сувенірів на березі річки Красна, що на Кременщині.

325-річчя від дня народження останнього кошового отамана Запорозької Січі П. Калнишевського відзначено на його малій батьківщині, в селі Пустовійтівка Роменського району Сумської області, де за усталеною традицією відбулося Всеукраїнське козацьке свято „Калнишева рада”. В його програмі – божественна літургія на свято апостолів Петра і Павла та молебень на честь П. Калнишевського в церкві Святої Трійці, яку він власним коштом спорудив 1773 року; хода до пам’ятника кошовому отаману, що височіє на околиці Пустовійтівки, де присутні вшанували пам’ять про полеглих за незалежну Україну в зоні проведення АТО, взяли участь у церемонії посвяти юнаків у козаки, відвідали Алею козацької слави, музеї – іменний та народної архітектури, містечко декоративно-ужиткових виробів «Мистецький водограй»; обласний фестиваль народної творчості «Дивограй», низка конкурсів та майстер-класів тощо.

У Львові проведено XI Фестиваль «Ніч у Львові». Урочисте відкриття промоційно-туристичного проекту відбулося на площі Ринок, перед будівлею міської ради, де вперше за всі роки фестивалю просто неба прозвучав орган – електронний. Близько тисячі львів’ян та гостей міста слухали музику Генделя, яку виконували органістка А. Баль (Франція–Швейцарія) і камерний оркестр «Collegium Musicum». Упродовж трьох ночей усі охочі відвідали понад 140 локацій, де на них чекали різноманітні екскурсії, концерти, майстер-класи, кінопокази, атракції та перформанси в музеях, галереях, театрах та просто неба.

Матеріал підготувала

Темненко Ю. М.,
редактор відділу наукового
аналізу і узагальнення
інформації

Комп'ютерне опрацювання та редагування ***І. Г. Піленко***

Підписано до друку 01.09.2016. Обл.-вид. арк. 1,0. Б/т. Зам. 78. Безплатно

Ротапринт НІБ України, Київ-1, Грушевського, 1. Тел. 278-85-12